

## Streszczenie rozprawy doktorskiej

Atopowe zapalenie skóry jest chorobą przewlekłą, która dotyka największego organu ludzkiego ciała, jakim jest skóra. Najczęściej występuje ona w okresie dzieciństwa, ale objawy mogą pojawić się w różnym wieku. Biorąc pod uwagę charakterystykę okresu dorastania, symptomy AZS mogą niekorzystnie wpłynąć na rozwój młodzieży we wszystkich aspektach: fizycznym, psychicznym i społecznym. Badania własne zostały podjęte ze względu na brak dostępnych danych dotyczących funkcjonowania młodzieży z AZS w środowisku szkolnym z perspektywy pedagogicznej. Ich celem był opis i interpretacja doświadczeń szkolnych młodzieży z AZS.

Dysertacja składa się z dwóch części: teoretycznej i badawczej. W części teoretycznej, obejmującej pięć rozdziałów, przybliżono zagadnienia związane ze zdrowiem i chorobą w ujęciu niekategorialnym. Skoncentrowano się na zaprezentowaniu możliwego wpływu choroby przewlekłej na rozwój dzieci i młodzieży w różnych aspektach. Przedstawiono wybrane koncepcje odnoszące się do czynników warunkujących zdrowie i chorobę. Zaprezentowano też tematykę związaną z AZS. Przybliżono jej specyfikę oraz możliwy wpływ na jakość życia pacjentów z tą chorobą. W części teoretycznej dysertacji przybliżono też charakterystykę okresu dorastania oraz zagadnienia związane ze środowiskiem szkolnym. Uwzględniono także aktualne przepisy prawne regulujące opiekę nad uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, do których należą również uczniowie z AZS. W tej części pracy przedstawiono przegląd dostępnej literatury przedmiotu.

W części empirycznej dysertacji, obejmującej dalsze rozdziały, zaprezentowano podstawy metodologiczne badań własnych, które zostały przeprowadzone w ujęciu jakościowym. Przybliżono teoretyczne podstawy badań jakościowych oraz paradygmat, w którym osadzono badania własne. W tej części opisano grupę badaną, zastosowaną metodę, wykorzystane narzędzie badawcze oraz organizację badania i sposób gromadzenia danych. Przedstawiono kryteria włączenia do badania. Przeprowadzono 15 wywiadów narracyjnych z młodzieżą w wieku 15-22 lat. Sposób rekrutacji i przeprowadzenia wywiadów wynikał z konieczności dostosowania się do ograniczeń i restrykcji sanitarnych związanych z pandemią COVID-19.

Wyniki analizy, którą przeprowadzono za pomocą programu Atlas.ti 8, obrazują wieloaspektowość i złożoność poruszanych zagadnień. W analizie wyodrębniono obszary związane ze środowiskiem szkolnym, których mogą dotyczyć doświadczenia młodzieży z AZS.

Dyskusję przeprowadzono w kolejności prezentowania wyników. Uwzględniono w niej ograniczenia badania oraz mocne strony. Przedstawione wnioski i refleksje nawiązują do perspektywy jednostkowej młodzieży z AZS, ale też do wymiaru szerszego w kontekście innych chorób przewlekłych.

Rozprawa ukazuje środowisko szkolne z perspektywy młodzieży z AZS. Z pedagogicznego punktu widzenia daje to możliwość zwrócenia uwagi na jej potrzeby wynikające z tej choroby. Ich uwzględnienie w środowisku szkolnym może wpłynąć korzystnie na wszechstronny rozwój młodzieży z AZS i jej funkcjonowanie w późniejszych etapach rozwojowych.

A. Berkowski